"הַשַּׁרְח הַחַלַבִּי"
לַתּוֹרָה

תרגום התורה לערבית-יהודית שבפי יהודי ארם-צובא (חלב)

ספר ויקרא

פרשת קדושים

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005

אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם־בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ
וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי
מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ
ד וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תֵלֵכוּ׃ אֶת־
מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי
תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת בָּהֶם אֲנִי יְהוָה
ה אֱלֹהֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי
וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם אֲנִי
יְהוָה׃
ששי
ו אִישׁ אִישׁ אֶל־כָּל־שְׁאֵר
בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֶרְוָה
אֲנִי יְהוָה׃
ז עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ
לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה
עֶרְוָתָהּ׃
ח עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָבִיךָ לֹא
תְגַלֵּה עֶרְוַת אָבִיךָ הִוא׃
ט עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ בַת־אָבִיךָ
אוֹ בַת־אִמֶּךָ מוֹלֶדֶת בַּיִת אוֹ
מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן׃
י עֶרְוַת בַּת־בִּנְךָ אוֹ בַת־
בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי
עֶרְוָתְךָ הֵנָּה׃
יא עֶרְוַת בַּת־אֵשֶׁת אָבִיךָ
מוֹלֶדֶת אָבִיךָ אֲחוֹתְךָ הִוא לֹא
תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃
יב עֶרְוַת אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא
תְגַלֵּה שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא׃
יג עֶרְוַת אֲחוֹת־אִמְּךָ לֹא
תְגַלֵּה כִּי־שְׁאֵר אִמְּךָ הִוא׃
יד עֶרְוַת אֲחִי־אָבִיךָ לֹא
תְגַלֵּה אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב
דֹּדָתְךָ הִוא׃
טו עֶרְוַת כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֵּה
אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה
עֶרְוָתָהּ׃
טז עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָחִיךָ לֹא
תְגַלֵּה עֶרְוַת אָחִיךָ הִוא׃
יז עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא
תְגַלֵּה אֶת־בַּת־בְּנָהּ וְאֶת־בַּת־
בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ
יח שַׁאֲרָה הֵנָּה זִמָּה הִוא׃ וְאִשָּׁה
אֶל־אֲחֹתָהּ לֹא תִקָּח לִצְרֹר
לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ׃
יט וְאֶל־אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ לֹא
כ תִקְרַב לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ׃ וְאֶל־
אֵשֶׁת עֲמִיתְךָ לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ
כא לְזָרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃ וּמִזַּרְעֲךָ
לֹא־תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ וְלֹא
תְחַלֵּל אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי
שביעי (רביעי)
כב יְהוָה׃ וְאֶת־זָכָר לֹא תִשְׁכַּב
מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה הִוא׃
כג וּבְכָל־בְּהֵמָה לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ
לְטָמְאָה־בָהּ וְאִשָּׁה לֹא־תַעֲמֹד
לִפְנֵי בְהֵמָה לְרִבְעָהּ תֶּבֶל הוּא׃
כד אַל־תִּטַּמְּאוּ בְּכָל־אֵלֶּה כִּי
בְכָל־אֵלֶּה נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם׃
כה וַתִּטְמָא הָאָרֶץ וָאֶפְקֹד עֲוֺנָהּ
עָלֶיהָ וַתָּקִא הָאָרֶץ אֶת־
כו יֹשְׁבֶיהָ׃ וּשְׁמַרְתֶּם אַתֶּם אֶת־
חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ
מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח
כז וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ כִּי אֶת־
כָּל־הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל עָשׂוּ אַנְשֵׁי־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא
מפטיר
כח הָאָרֶץ׃ וְלֹא־תָקִיא הָאָרֶץ
אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר
קָאָה אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם׃
כט כִּי כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל
הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ
הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם׃
ל וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי לְבִלְתִּי
עֲשׂוֹת מֵחֻקּוֹת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר
נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטַּמְּאוּ
בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
קדשים
יט א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ ס
ב דַּבֵּר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים תִּהְיוּ
כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
ג אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־
שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְהוָה
ד אֱלֹהֵיכֶם׃ אַל־תִּפְנוּ אֶל־
הָאֱלִילִם וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא
תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
*ה וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה
ו לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ׃ בְּיוֹם זִבְחֲכֶם
יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר עַד־יוֹם

פיהא לם תצנעו וכי צנעית ארץ̇ כנען אלדי אנא מגיב ליכון תם לם תצנעו ופירסומתהון לם תמצ̇ו: 4. **את** – אלא אחכאמי תצנעו ואלא רסומאתי תחפצ̇ו לתמצ̇ו פיהון אנא אללה אלהכון: 5. **ושמרתם** – ותחפצ̇ו אלא רסומאתי ואלא אחכאמי אלדי יצנע ליהון אלאנסאן ויעיש פיהון אנא אללה: 6. **איש** – רג̇ול רג̇ול אלא ג̇מיע קראייב לחמו לא תקרבו לתכשפו סוויה אנא אללה: 7. **ערות** – סווית אבוך וסווית אימך לם תכשיף אמך היא לם תכשיף סוותהא: 8. **ערות** – סווית זוג̇ית אבוך לם תכשיף סווית אבוך היא: 9. **ערות** – סווית אכ̇תך בינית אבוך או בינית אימך מוולודיה מן אבוך מן אמרא אכ̇רא או מוולודיה מן אימך מן רג̇ול אכ̇יר לם תכשיף סוותהון: 10. **ערות** – סווית בינית בנך או בינית בינתך לם תכשיף סוותהון אין סוותך הינין: 11. **ערות** – סווית בינית סוג̇ית אבוך מוולודיה מן אבוך אכ̇תך היא לם תכשיף סוותהא: 12. **ערות** – סווית איכ̇ית אבוך לם תכשיף קראייב אבוך היא: 13. **ערות** – סווית איכ̇ית אימך לם תכשיף אין קראייב אימך היא: 14. **ערות** – סווית אכ̇ו אבוך לם תכשיף אלא זוג̇תו לם תקרב עמתך היא: 15. **ערות** – סווית כנתך לם תכשיף זוג̇ית איבנך היא לם תכשיף סוותהא: 16. **ערות** – סווית זוג̇ית אכ̇וך לם תכשיף סווית אכ̇וך היא: 17. **ערות** – סווית אמרה ובנתה לם תכשיף אלא בינית איבנהא ואלא בינית בינתהא לם תאכ̇וד לתכשיף סוותהא קראייבין הינין פחש היא: 18. **ואשה** – ואמרה אלא אכ̇תהא לם תאכ̇וד ליצ̇ירא לתכשיף סוותהא עליהא פי חייתהא: 19. **ואל** – ואילא אמרה פי חידית נג̇סתהא לם תקרב לתכשיף סוותהא: 20. **ואל** – ואילא זוג̇ית רפיקך לם תג̇על טג̇עתך לל נסל לתתנג̇ס פיהא: 21. **ומזרעך** – ומן נסלך לם תג̇על לתפווית למעבוד אלנאר ולם תבאדיל אלא איסים אלהך אנא אללה: 22. **ואת** – ומע דכר לם תטג̇יע מטג̇עת אמרה כריהא היא: 23. **ובכל** – ופי ג̇מיע בהימיה לם תג̇על טג̇יעתך לתתנג̇ס פיהא ואמרה לם תקאף קדאם בהימיה ליתטג̇יעהא תכ̇רבוט הוא: 24. **אל** – לא תתנג̇סו פי ג̇מיע הדולי אין פי ג̇מיע הדולי אתנג̇סו אלשיעוב אלדי אנא באעית מן קדמכון: 25. **ותטמא** – ותנג̇סית אלארץ̇ וסתפקדת דנבהא עליהא וסתפרג̇ית אלארץ̇ אל סיכנהא: 26. **ושמרתם** – ותחפצ̇ו אנתו אלא רסומאתי ואלא אחכאמי ולם תצנעו מן ג̇מיע אלכריהאת הדולי אלמאלך ואלג̇אריב סאכין פי מבינכון: 27. **כי** – אין אלא ג̇מיע כריהאת הדולי צינעו ארג̇אל אלארץ̇ אלדי קדמכון ותנג̇סית אלארץ̇: 28. **ולא** – ולם תסתפריג̇ אלארץ̇ ליכון פיתניג̇סכון ליהא כאלדי סתפרג̇ית אלא אלשיעוב אלדי קדמכון: 29. **כי** – אין ג̇מיע אלדי יצנע מן ג̇מיע אלכריהאת הדולי וינקטעו אלנפוס אלסנעאת מן מא בין קומין: 30. **ושמרתם** – ותחפצ̇ו אלא מחפצ̇תי ליליס יצנעו מן רסומאת אלכריהאת אלדי אנצנעו קדמכון ולם תתנג̇סו פיהון אנא אללה אלהכון:

יט

1. **וידבר** – וכלאם אללה אלא מוסה קאיילא: 2. **דבר** – קדשים
כאלים אלא ג̇מיע ג̇ומעית בנין ישראיל ותקול אליהון מקדסין אתכונו אין מקדאס אנא אללה אלהכון: 3. **איש** – רג̇ול מן אימו ומן אבו תכ̇אפו ואלא אייאם אסבותי תחפצ̇ו אנא אללה אלהכון: 4. **אל** – לא תלתפתו אלא אלמעבודת ומעבוד מסבוכא לם תצנעו ליכון אנא אללה אלהכון: 5. **וכי** – ואין תדבחו דבח אסלאיים קדאם אללה לרצ̇אכון תדבחו: 6. **ביום** – פי יום תדבחתכון יתאכל ומן

יח

6. **שאר בשרו** – קרובי בשרו, וכן **ב**. ג: קריב בדנו – קרובי גופו; קראייבו – קרוביו. 9. **מולדת בית וגו'** – נולדה מאביך מאישה אחרת או נולדה מאמך מאיש אחר, וכן **ב**, כת"א. **גד** תרגמו מילולית: מוולידת בית או מוולידת ברא. 12. **שאר** – קרוב, וכן **בגד**. 14. **דדתך** – וכן ד. **ב**: מרת עמך – אשת דודך. ג: עמתאך או מרת עמאך – דודתך (אחות אביך) או אשת דודך. 17. **זמה** – וכן **בגד**, וכולם כתרגום רס"ג: פאחשה. 18. **לצרר** – וכן גד. **ב**: ליתצ̇אייק – להציק. 23. **לרבעה** – לשכב עמה, וכן **כד**. ג: לתרבעהא או ליתג̇מעהא – נרדפים. **תבל** – ערבוב הוא, וכן **ב**. ד: כ̇לט. ג: זניה או כ̇לט, אתכ̇ורבוט = זונה או ערבוב, בלילה, וכולם כפירושי רש"י: לשון קדש וערוה ונאוף... דבר אחר. תבל הוא, לשון בלילה וערבוב זרע אדם וזרע בהמה. 29. **הנפשות** – וכן **ב**. ד: אלארוואח – נרדפים. 30. **עשות** – יעשו.

יט

3. **שבתתי** – ימי שבתותיי, כת"א (יומי שביא דילי). **כד**: סבותי. 4. **האלילם** – וכן ג. **ב**: אילא אלאצנם – הפסילים. ד: אלא אלאשת –

ז הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף: וְאִם
הֵאָכֹל יֵאָכֵל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
ח פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה: וְאֹכְלָיו
עֲוֺנוֹ יִשָּׂא כִּי־אֶת־קֹדֶשׁ יְהוָה
חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
ט מֵעַמֶּיהָ: וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר
אַרְצְכֶם לֹא תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ
לִקְצֹר וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט:
י וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל וּפֶרֶט כַּרְמְךָ
לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב
*יא אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: לֹא
תִּגְנֹבוּ וְלֹא־תְכַחֲשׁוּ וְלֹא־
יב תְשַׁקְּרוּ אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ: וְלֹא־
תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר וְחִלַּלְתָּ
אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה:
יג לֹא־תַעֲשֹׁק אֶת־רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל
לֹא־תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ
יד עַד־בֹּקֶר: לֹא־תְקַלֵּל חֵרֵשׁ
שני (חמישי) וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל
טו וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה: לֹא־
תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־תִשָּׂא
פְנֵי־דָל וְלֹא תֶהְדַּר פְּנֵי גָדוֹל
טז בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ: לֹא־
תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד
יז עַל־דַּם רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה: לֹא־
תִשְׂנָא אֶת־אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ הוֹכֵחַ
תּוֹכִיחַ אֶת־עֲמִיתֶךָ וְלֹא־תִשָּׂא
יח עָלָיו חֵטְא: לֹא־תִקֹּם וְלֹא־
תִטֹּר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָהַבְתָּ
יט לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי יְהוָה: אֶת־
חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא־
תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא־תִזְרַע
כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז
כ לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ: וְאִישׁ כִּי־
יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה שִׁכְבַת־זֶרַע
וְהִוא שִׁפְחָה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ
וְהָפְדֵּה לֹא נִפְדָּתָה אוֹ חֻפְשָׁה
לֹא נִתַּן־לָהּ בִּקֹּרֶת תִּהְיֶה לֹא
כא יוּמְתוּ כִּי־לֹא חֻפָּשָׁה: וְהֵבִיא
אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֶל־פֶּתַח
כב אֹהֶל מוֹעֵד אֵיל אָשָׁם: וְכִפֶּר
עָלָיו הַכֹּהֵן בְּאֵיל הָאָשָׁם לִפְנֵי
יְהוָה עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא
וְנִסְלַח לוֹ מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
חָטָא:
ס
שלישי כג וְכִי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם
כָּל־עֵץ מַאֲכָל וַעֲרַלְתֶּם עָרְלָתוֹ
אֶת־פִּרְיוֹ שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה
כד לָכֶם עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל: וּבַשָּׁנָה
הָרְבִיעִת יִהְיֶה כָּל־פִּרְיוֹ קֹדֶשׁ
כה הִלּוּלִים לַיהוָה: וּבַשָּׁנָה
הַחֲמִישִׁת תֹּאכְלוּ אֶת־פִּרְיוֹ
לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ אֲנִי
כו יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: לֹא תֹאכְלוּ עַל־
הַדָּם לֹא תְנַחֲשׁוּ וְלֹא תְעוֹנֵנוּ:
כז לֹא תַקִּפוּ פְּאַת רֹאשְׁכֶם וְלֹא
כח תַשְׁחִית אֵת פְּאַת זְקָנֶךָ: וְשֶׂרֶט
לָנֶפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בִּבְשַׂרְכֶם
וּכְתֹבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָּכֶם
כט אֲנִי יְהוָה: אַל־תְּחַלֵּל אֶת־בִּתְּךָ
לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא־תִזְנֶה הָאָרֶץ
ל וּמָלְאָה הָאָרֶץ זִמָּה: אֶת־
שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי
לא תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה: אַל־תִּפְנוּ
אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִים אַל־
תְּבַקְשׁוּ לְטָמְאָה בָהֶם אֲנִי
לב יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: מִפְּנֵי שֵׂיבָה
תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיָרֵאתָ
רביעי (שישי) מֵּאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה:
לג וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ גֵּר
לד בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ: כְּאֶזְרָח
מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר | הַגָּר
אִתְּכֶם וְאָהַבְתָּ לוֹ כָּמוֹךָ כִּי־
גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם
לה אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: לֹא־תַעֲשׂוּ
עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל
לו וּבַמְּשׂוּרָה: מֹאזְנֵי צֶדֶק אַבְנֵי־
צֶדֶק אֵיפַת צֶדֶק וְהִין צֶדֶק
יִהְיֶה לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
לז מִצְרָיִם: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־
חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה:

חמישי כ א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
ב וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר אִישׁ
אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר |
הַגָּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזַּרְעוֹ
לַמֹּלֶךְ מוֹת יוּמָת עַם הָאָרֶץ

תאני יום ואלביפצ̇אל חיתא יום תאלית פיל נאר יחתיריק: 7. **ואם** – ואנכאן תכול יתאכל פי יום אלתאלית מכ̇יס הוא לם ירתיצ̇י: 8. **ואכליו** – ואכלו דנבו יקבאל אין אלא קדוס אללה בדאל ותנקיטיע דאליך אלנפס מן קומהא: 9. **ובקצרכם** – ופי חצידכון אלא חציד ארצ̇כון לם תכאמיל ג̇אהית חקלתך לתחצוד ולקאטית חצידאך לם תלאקיט: 10. **וכרמך** לם תכ̇אציל ופראטית כרמך לם תלאקיט לל פקיר ולל גאריב תתרוך ליהון אנא אללה אלהכון: 11. **לא** – לם תסרקו ולם תנכרו ולם תגדבו רג̇ול פי רפיקו: 12. **ולא** – ולם תחלפו פי איסמי לל באטיל ותבאדיל אלא איסים אלהך אנא אללה: 13. **לא** – לם תצ̇לום אלא רפיקך ולם תבלוס לם תבאיית פעלית אלאיג̇יר ענדך חיתא ציביח: 14. **לא** – לם תשתים לטראש וקדם אעמיה לם תג̇על מעתרא ותכ̇אף מן אלהך אנא אללה: 15. **לא** – לם תצנעו תערווג̇ פיל חיכים לם תכארים חצ̇רית פקיר ולם תרחאם חצ̇רית עצ̇ים פיל עדל תשאריע רפיקך: 16. **לא** – לם תמצ̇י עוואני פי קומך לם תקאף עלא דם רפיקך אנא אללה: 17. **לא** – לם תבגוד אלא אכ̇וך פי קלבך תוביך תוביך אלא רפיקך ולם תקבל עליה כ̇טא: 18. **לא** – לם תסתנקים ולם תחפאצ̇ עדוויה מע בנין קומך ותחיב לרפיקך מתלך אנא אללה: 19. **את** – אלא רסומאתי תחפאצ̇ו בהמתך לם תראביע שכלין חקלתך לם (תראביע) תזראע שכלין ותוב שכלין מכ̇לוט לם יטלאע עליך: 20. **ואיש** – ורג̇ול אין יטאג̇יע מע אמרא טג̇עית נסל והיא ג̇אריה נעתקית (מהיירה) לל רג̇ול ופאדי לם אנפאדית (ופך לם נפכית) או עתאק לם נעטא ליהא אמאדביה (מפתשה) תכון לם ימותו אין לם אנעתקית: 21. **והביא** – ויג̇יב אלא אתאמו קדאם אללה אלא באב כ̇ימית מיעאד כיביש אתם: 22. **וכפר** – ויגפיר עליה אלכ̇אדים פי כיביש אלאתם קדאם אללה עלא כ̇טיתו אלדי כ̇יטי וינסיפיח לו מן כ̇טיתו אלדי כ̇יטי:

23. **וכי** – ואין תיג̇ו אלא אלארצ̇ ותנצבו ג̇מיע סג̇אר מאכול ותקלפו קלפתו אלא תמארו תלאת סנין יכון ליכון מקלפין לם יתאכל: 24. **ובשנה** – ופי סנת רבעא יכון ג̇מיע תמארו קדוס שכרנאת קדאם אללה: 25. **ובשנה** – ופי סנת אלכ̇מסייה תאכלו אלא תמארו ליזיד ליכון מגלתו אנא אללה אלהכון: 26. **לא** – לם תאכלו עלא אלדם לם תנג̇מו ולם תווקתו: 27. **לא** – לם תחווטו ג̇אהית רוסכון ולם תתליף אלא ג̇אהית דקנך: 28. **ושרט** – וכ̇ימיש לינפס לם תג̇עלו פי לחמכון וכתיביה חפר לם תג̇עלו פיכון אנא אללה: 29. **אל** – לא תבאדיל אלא בנתך לתזניהא ולם תיזני אלארצ̇ ותתמלא אלארצ̇ פחש: 30. **את** – אלא אייאם סבותי תחפצ̇ו ומקדסי תכ̇אפו אנא אללה: 31. **אל** – לא תלתפתו אלא אלאובות ואלא אלידעונים לא תפתשו לתתנג̇סו פיהון אנא אללה אלהכון: 32. **מפני** – מן קידם אלדי ביפהם פי שריעית אלרב תקום ותבהיג̇ חצ̇רית כ̇תייאר ותכ̇אף מן אלהך אנא אללה: 33. **וכי** – ואין יסכון מעך גאריב פי ארצ̇כון לם תגבנו אלו: 34. **כאזרח** – כי מאלך מנכון יכון ליכון גאריב סאכין מעכון ותחיב לו מתלאך אין גורבא כנתו פי ארצ̇ מצר אנא אללה אלהכון: 35. **לא** – לם תצנעו תערווג̇ פיל חיכים פיל קייאס פיל מיזאן ופיל כיליה: 36. **מאזני** – מיזאן עדל אווזן עדל כיליה עדל וקיציט עדל יכון ליכון אנא אללה אלהכון אלדי אכ̇רג̇ת ליכון מן ארצ̇ מצר: 37. **ושמרתם** – ותחפצ̇ו אלא ג̇מיע רסומאתי ואלא ג̇מיע אחכאמי ותצנעו ליהון אנא אללה:

כ

1. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 2. **ואל** – ואילא בנין ישראיל תקול רג̇ול רג̇ול מן בנין ישראיל ומן אלגאריב סאכין פי ישראיל אלדי יג̇על מן נסלו למעבוד

הרעות. 7. **פגול** – **כ**: ריג̇ים – שקץ. ד: כיריה – שנוא, בזוי. ג: מכ̇ים או כיריה – בזוי או שנוא – כולם נרדפים. 9. **פאת** – וכן **כד**. ג: קורניה או שאוויה – פינה או זווית. 11. **תשקרו** – וכן **כ**: תגדבו = ד: תכדבו. 13. **פעלת שכיר** – תרגם מילולית. **כד**: איג̇רית איג̇יר – שכר שכיר. 14. **חרש** – ד: אלדי מא יסמעך – אשר לא ישמעך – כת"א (דלא שמע). 15. **דל** – וכן **בג**. ד: אלמסכין – המסכן – נרדפים. **תהדר** – תכבד, וכן ג. **כ**: תיבהיג̇. ד: תווג̇ב – מילים נרדפות. **גדול** – עצום. **כד**: כיביר – גדול. 16. **רכיל** – וכן **כ**. ד: פותנג̇י. ג: עאוואני או פותנג̇י – מילים נרדפות. 17. **תשנא** – תבגוד = **כד**: תבגוצ̇. 19. **תרביע** – **כ**: תיטג̇יע = ג: תיצ̇אג̇יע – תשכב. ד: תקפיז – תקפיץ. **כלאים** – שני צבעים, וכן **כד**. **שעטנז** – מעורב, וכן **בגד**. 20. **נחרפת** – **בגד**: מכ̇טוביה – מאורסת. **בקרת** – מוכחת או מבוקרת. **כ**: מפחוציה, מיאדביה – מבוקרת מוכחת. ג: פחץ או מחדודיה – ביקורת או מוענשת, וכן תרגם רס"ג: מחדודה. על מחדודה, ראה קאפח 1984, עמ' קלז. ד: פחץ או מחדודיה או סאייביה – שני הראשונים כמו ג, והשלישי פירושו משוחררת. 27. **תקפו** – וכן ד. **כ**: תידוורו. ג: תחווטו או תדוורו – מילים נרדפות. 28. **לנפש** – **בגד**: לנפס מיית – לנפש מת, כת"א (על מית). **וכתבת קעקע** – וכן **כ**, כתובת חריטה, כת"א (ורושמין חריתין). ג: וכתיבית רסם אלדק – וכתיבת ציור קעקוע. וכן ד: ורסם אלדק. 31. **אל האבת ואל הידענים** – לא תרגם. ראה במבוא. **כ**: אלא אלמישעווטין ואלא אליזערין. ג: האובות – אל משעוותין או אלמשעורין. הידעונים: אלעארפין או אלמזעכרין או אלמעצ̇מין. ד: אלא אלמשעורין ואלמעצ̇מין – כולם נרדפים למכשפים למיניהם, שניים מהם נמצאים בתרגום רס"ג: אלמשעוד̇ין ואלעארפין – מאחזי עיניים החושבים שהם יודעי עתידות, ראה קאפח 1984, עמ' קלח. 32. **שיבה** – המבין בתורת האלהים, כת"א. **כד**: תרגום מילולי. 35. **ובמשורה** – וכן **כד**. ג: ביל כיל או וביל עייאר – במידה או במשקל. 36. **איפת** – וכן **כג**. ד: ווכית.

כ

2. **יתן** – **כד**: יעטי – נרדפים. **למלך** – לאליל האש. **כ**: ליל צנם – לפסל,

ג יִרְגְּמֻהוּ בָאָבֶן׃ וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־
פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ
מִקֶּרֶב עַמּוֹ כִּי מִזַּרְעוֹ נָתַן
לַמֹּלֶךְ לְמַעַן טַמֵּא אֶת־מִקְדָּשִׁי
ד וּלְחַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי׃ וְאִם
הַעְלֵם יַעְלִימוּ עַם הָאָרֶץ אֶת־
עֵינֵיהֶם מִן־הָאִישׁ הַהוּא בְּתִתּוֹ
מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ לְבִלְתִּי הָמִית
ה אֹתוֹ׃ וְשַׂמְתִּי אֲנִי אֶת־פָּנַי
בָּאִישׁ הַהוּא וּבְמִשְׁפַּחְתּוֹ
וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ וְאֵת ׀ כָּל־הַזֹּנִים
אַחֲרָיו לִזְנוֹת אַחֲרֵי הַמֹּלֶךְ
ו מִקֶּרֶב עַמָּם׃ וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
תִּפְנֶה אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־
הַיִּדְּעֹנִים לִזְנֹת אַחֲרֵיהֶם וְנָתַתִּי
אֶת־פָּנַי בַּנֶּפֶשׁ הַהִוא וְהִכְרַתִּי
ז אֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ׃ וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם
שישי (שביעי) וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי אֲנִי יְהוָה
ח אֱלֹהֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה
ט מְקַדִּשְׁכֶם׃ כִּי־אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר
יְקַלֵּל אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ מוֹת
יוּמָת אָבִיו וְאִמּוֹ קִלֵּל דָּמָיו בּוֹ׃
י וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת
אִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת
רֵעֵהוּ מוֹת־יוּמַת הַנֹּאֵף
יא וְהַנֹּאָפֶת׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב
אֶת־אֵשֶׁת אָבִיו עֶרְוַת אָבִיו
גִּלָּה מוֹת־יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם
יב דְּמֵיהֶם בָּם׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב
אֶת־כַּלָּתוֹ מוֹת יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם
יג תֶּבֶל עָשׂוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃ וְאִישׁ
אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־זָכָר מִשְׁכְּבֵי
אִשָּׁה תּוֹעֵבָה עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת
יד יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר
יִקַּח אֶת־אִשָּׁה וְאֶת־אִמָּהּ זִמָּה
הִוא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהֶן
וְלֹא־תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם׃
טו וְאִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן שְׁכָבְתּוֹ
בִּבְהֵמָה מוֹת יוּמָת וְאֶת־
טז הַבְּהֵמָה תַּהֲרֹגוּ׃ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר
תִּקְרַב אֶל־כָּל־בְּהֵמָה לְרִבְעָה
אֹתָהּ וְהָרַגְתָּ אֶת־הָאִשָּׁה וְאֶת־
הַבְּהֵמָה מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם
יז בָּם׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִקַּח אֶת־
אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ
וְרָאָה אֶת־עֶרְוָתָהּ וְהִיא־תִרְאֶה
אֶת־עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ
לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם עֶרְוַת אֲחֹתוֹ
יח גִּלָּה עֲוֺנוֹ יִשָּׂא׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר־
יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה דָּוָה וְגִלָּה
אֶת־עֶרְוָתָהּ אֶת־מְקֹרָהּ הֶעֱרָה
וְהִוא גִּלְּתָה אֶת־מְקוֹר דָּמֶיהָ
וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקֶּרֶב עַמָּם׃
יט וְעֶרְוַת אֲחוֹת אִמְּךָ וַאֲחוֹת
אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה כִּי אֶת־שְׁאֵרוֹ
כ הֶעֱרָה עֲוֺנָם יִשָּׂאוּ׃ וְאִישׁ אֲשֶׁר
יִשְׁכַּב אֶת־דֹּדָתוֹ עֶרְוַת דֹּדוֹ גִּלָּה
חֶטְאָם יִשָּׂאוּ עֲרִירִים יָמֻתוּ׃
כא וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אֵשֶׁת
אָחִיו נִדָּה הִוא עֶרְוַת אָחִיו גִּלָּה
כב עֲרִירִים יִהְיוּ׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־
כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָקִיא
אֶתְכֶם הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא
שביעי כג אֶתְכֶם שָׁמָּה לָשֶׁבֶת בָּהּ׃ וְלֹא
תֵלְכוּ בְּחֻקֹּת הַגּוֹי אֲשֶׁר־אֲנִי
מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם כִּי אֶת־כָּל־
כד אֵלֶּה עָשׂוּ וָאָקֻץ בָּם׃ וָאֹמַר
לָכֶם אַתֶּם תִּירְשׁוּ אֶת־אַדְמָתָם
וַאֲנִי אֶתְּנֶנָּה לָכֶם לָרֶשֶׁת אֹתָהּ
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם
מפטיר כה מִן־הָעַמִּים׃ וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין־
הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה לַטְּמֵאָה
וּבֵין־הָעוֹף הַטָּמֵא לַטָּהֹר וְלֹא־
תְשַׁקְּצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר
תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי
כו לָכֶם לְטַמֵּא׃ וִהְיִיתֶם לִי
קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה
וָאַבְדִּל אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים
כז לִהְיוֹת לִי׃ וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי־
יִהְיֶה בָהֶם אוֹב אוֹ יִדְּעֹנִי מוֹת
יוּמָתוּ בָּאֶבֶן יִרְגְּמוּ אֹתָם
דְּמֵיהֶם בָּם׃

ס

אמר כא א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר
אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־יִטַּמָּא

אלנאר קתל יקתל קום גומאעית ישראיל ירגמו פיל חגאר: 3. **ואני** – ואנא אגעל אלא גצבי פי דאליך אלרגול ואקטע אלו מן מאבין קומו אין מנסלו עטא למעבוד אלנאר לאגל נגס אלא מקדסי וליבאדיל אלא איסים קדוסי: 4. **ואם** – ואנכאן כאפי יכפו קום גומעית ישראיל אלא עיונהון מן דאליך אלרגול פיגעלו מנסלו למעבוד אלנאר ליליס יקתלו אלו: 5. **ושמתי** – ואגעל אנא אלא גצבי פי דאליך אלרגול ופיטייפתו ואקטע אלו ואלא גמיע מנדגין ורא לינדגו ורא מעבוד אלנאר מן מאבין קומון: 6. **והנפש** – ואלנפס אלדי תילתיפית אלא אלאובות ואלא אלידעונים לינדיגו וראהון ואגעל אלא גצבי פי דאליך אלנפס ואקטע אלו מן מאבין קומו: 7. **והתקדשתם** – ותתקדסו ותכונו מקאדסין אין אנא אללה אלהכון: 8. **ושמרתם** – ותחפצו אלא רסומאתי ותצנעו ליהון אנא אללה מקדסכון: 9. **כי** – אין רגול רגול אלדי ישאתים אלא אבו ואלא אמו קתל יקתל אבו ואמו שתם מלזום אלקתל: 10. **ואיש** – ורגול אלדי יזני מע זוגית רגול אלדי יזני מע זוגית רפיקו קתל יקתל אלזאני ואלזאנייה: 11. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע זוגית אבו סווית אבו כשף קתל יקתלו תננהון מלזומין אלקתל: 12. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע כנתו קתל יקתלו תננהון תכרבוט צינעו מלזומין אלקתל: 13. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע דכר מטגעית אמרה כריהא צינעו תנינהון קתל יקתלו מלזומין אלקתל: 14. **ואיש** – ורגול אלדי יאכוד אלא אמרה ואלא אימהא פחש היא פיל נאר יחרקו אלו ואלהון ולם תכון פחש פי מבינכון: 15. **ואיש** – ורגול אלדי יגעל טגעתו פיל בהימיה קתל יקתל ואלא אלבהימיה תקתלו: 16. **ואשה** – ואמרה אלדי תקרב אלא גמיע בהימיה ליתטגעהא ותקתול אלא אלאמרה ואלא אלבהימיה קתל יקתלו מלזומין אלקתל: 17. **ואיש** – ורגול אלדי יאכוד אל אכתו בינית אבו או בינית אמו וינצור אלא סוותהא והיא תנצור אלא סוותו נקץ הוא וינקטעו לחצרית בנין קומון סווית אכתו כשף דנבו יקבל: 18. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע אמרה מוגועהא <!> ויכשיף אלא סוותהא אלא מנבעהא כשף והיא כשפית אלא מנבע דמומהא וינקטעו תננהון מן מאבין קומהון: 19. **וערות** – וסווית אכית אימך ואיכית אבוך לם תכשיף אין אלא קראייבו כשף דנבהון יקבלו: 20. **ואיש** – ורגול אלדי יטאגיע מע עמתו סווית עמו כשף כטתהון יקבאלו וחדין ימותו: 21. **ואיש** – ורגול אלדי יאכוד אלא זוגית אכו חידה היא סווית אכו כשף וחידין יכונו: 22. **ושמרתם** – ותחפצו אלא גמיע רסומאתי ואלא גמיע אחכאמי ותצנעו ליהון ולם תסתפריג ליכון אלארץ אלדי אנא מגיב ליכון תם ליתיגלסו פיהא: 23. **ולא** – ולם תמצו פי רסומאת אלשיעיב אלדי אנא באעית מן קדמכון אין אלא גמיע הדולי צינעו ותיגירית <וכריהת> פיהון: 24. **ואמר** – וקילית ליכון אנתו תוורתו אלא ארצהון ואנא אעטיהא ליכון לתוורתו ליהא ארץ נקט חליב ועסל אנא אללה אלהכון אלדי פרקת ליכון מן אלאומאם: 25. **והבדלתם** – ותפרקו בין בהימיה דכייה לנגסיה ובין טיר ניגיס לידיכי ולם תרגסו אלא נפסכון פיל בהימיה ופיל טיר ופי גמיע אלדי תדבי אלארץ אלדי פרקת ליכון ליניגיס: 26. **והייתם** – ותכונו לי מקדסין אין מקדס אנא אללה ופרקת ליכון מן אלאומם לתכונו לי: 27. **ואיש** – ורגול או אמרה אין יכון פיהון אוב או ידעוני קתל יקתלו פיל חגר ירגמו ליהון מלזומין אלקתל:

כא

אמר 1. **ויאמר** – וקאל אללה אלא מוסה קול אלא אלכדאם בנין אהרון ותקול אליהון לינפס לם יתנגס פי קומו:

לאליל. ד: למעבוד – לאליל. ג: ליל מעבוד או ליל צנאם אלנאר – שני התרגומים הנ"ל, וכן בהמשך. **עם הארץ** – עם קהל ישראל, כת"א (עמא בית ישראל). **כג**: קום אלארץ – תרגום מילולי. 3. **פני** – זעמי, וכן **בגד**, כת"א (רוגזי), וכרס"ג: גצבי, וכן להלן. 6. **אל האבת ואל הידענים** – ראה לעיל יט 31, ולהלן פסוק 27. 9. **דמיו בו** – חייב מיתה, וכן **כ**, כת"א (קטלא חיב). **ג**: מסתחיק אלקתל – חייב מיתה. ד: דמומו פי – תרגום מילולי. וכן בהמשך. 12. **תבל** – ראה לעיל יח 23. 17. **חסד** – פחיתות. **בגד**: עאר – קלון או חרפה, כת"א (קלנא). ורש"י העיר: לשון ארמי הוא, חרפה – חסודא. 20. **ערירים** – בודדים, וכן גד. **כ**: בלא אוולד – בלא ילדים, כת"א (בלא ולד). 23. **ואקץ** – תחילה תרגם "ותיגירית", וכן תרגם **כ**, כנראה בשינוי פונטי של **גד**: וצגרת, שמשמעה ואקוץ. בסוף השורה הוסיף מתרגמנו: וכריהית – ושנאתי, ומאסתי.

כא

1. **לנפש** – לנפש. **בגד**: עלא נפס מיית – על נפש מת, כת"א (על מית).

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005